

ἀδάημονία, ἢ, ἀμάθεια ἢ ἀπειρία στην εκτέλεση ενός πράγματος· με απαρ., σε Ομήρ. Οδ.

ἀ-δαήμων, -ον (*δάω), αυτός που δεν γνωρίζει, που αγνοεί, ἀμαθής, ἀπειρος σε κάτι· με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· *κακῶν ἀδαήμονες*, σε Ομήρ. Οδ.

ἀ-δαής, -ές (*δάω) = το προηγ.· με γεν. προσ., σε Ηρόδ.· με γεν. πράγμ., στον ίδ.· με απαρ., αυτός που δεν γνωρίζει πώς να κάνει κάτι, σε Σοφ.· απόλ., σε Ξεν.

ἀ-δάητος, -ον (*δάω), ἀγνωστος, σε Ησίοδ.

ἄ-δαιτος, -ον (δαίνυμαι), αυτός που δεν είναι κατάλληλος για βρώση, σε Αισχύλ.

ἄ-δακρῦς, -υ, γεν. -υος I. = *ἀδάκρυτος* I, σε Πίνδ., Ευρ. II. = *ἀδάκρυτος* II, στον ίδ.

ἀδακρῦτί, επίρρ., χωρίς δάκρυα, σε Ισοκρ., Πλούτ.

ἀ-δάκρυτος, -ον (δακρύω), αυτός που έχει ἔλλειψη δακρύων. I. Ενεργ., αυτός που δεν χύνει δάκρυα, *ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε*, σε Ομήρ. Οδ.· *εὐνάζειν ἀδακρύτων βλεφάρων πόθον*, κατευνάζω, αποκοιμίζω τον πόθο των ματιών της, ώστε να μη δακρῦζουν πλέον, σε Σοφ.· πρβλ. **ἄδερκτος**. II. 1. Παθ., ἀκλαυτος, αθρήνητος, στον ίδ. 2. αυτός για τον οποίο δεν χύθηκε κανένα δάκρυ· *τρόπαια*, σε Πλούτ.

ἀδαμάντινος, -η, -ον (ἀδάμας), διαμαντένιος, αδαμάντινος, σε Αισχύλ. κ.λπ.· μεταφ., σκληρός όπως ο αδάμαντας· *σιδηροῖς καὶ ἀδαμαντινοῖς λόγοις*, σε Πλάτ.· *οὐκ ἀδ. ἐστίν*, λέγεται για νεαρό κορίτσι, σε Θεόκρ.· επίρρ. -νως, σε Πλάτ.

ἀδάμαντό-δετος, -ον, σιδηροδέσμιος, δεμένος με χαλύβδινους δεσμούς, σε Αισχύλ.

ἀ-δάμας, -αντος, ὁ (δαμάω), κυρίως, αδάμαστος, ακαταπόνητος· I. 1. ως ουσ., ο αδάμαντας, δηλ. το πιο σκληρό μέταλλο, πιθ. ο χάλυβας, το ατσάλι· μεταφ., λέγεται για κάτι αμετάβλητο· *ἔπος ἐρέω ἀδάμαντι πελάσσας*, έχοντας καταστήσει αυτό στέρεο σαν τον αδάμαντα, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ. 2. το διαμάντι, ως πολύτιμος λίθος, σε Θεόφρ. II. ως επίθ. μεταφ., ἀκαμπτος, ἀνένδοτος, ἀνυποχώρητος, ἀδιαπραγμάτευτος, λέγεται για τον ἔρωτα αλλά και για τον Ἄδη, σε Θεόκρ.

ἀ-δάμαστος, -ον (δαμάω), επίθ. του Ἄδη, ἀκαμπτος, ἀνένδοτος, ἀνυποχώρητος, ἀδιαπραγμάτευτος, σε Ομήρ. Ιλ.· ἔπειτα χρησιμοποιείται με την κυριολεκτική σημασία, αδάμαστος, ἀλύγιστος, μη εξημερωμένος· *ἵππος*, σε Ξεν.

ἀ-δάμᾶτος, -ον = *ἀδάμαστος*, ἀνυπότακτος, ἀνίκητος, ἀκυρίευτος, σε Αισχύλ. κ.λπ.· λέγεται για γυναίκες, ἀνύπαντρη, σε Σοφ.· επίσης, λέγεται για θηρία ἢ ζῶα, αδάμαστος, μη εξημερωμένος, βλ. **πέσημα** (*ἄδᾶμᾶτω*, σε Θεόκρ.).

ἀ-δάπᾶνος, -ον (δαπάνη), αυτός που δεν επιφέρει δαπάνη, αυτός που δεν κοστίζει τίποτα· *γλυκέα κάδάπανα* (κράση του *καὶ ἀδάπανα*), σε Αριστοφ.· επίρρ., *ἀδαπάνως τέρψαι φρένα*, σε Ευρ.

ἄδας, Ἄιδας, Δωρ. ἀντί *ἄδης*, Ἄιδης.

ἄ-δαστος, -ον (δατέομαι), ἀχώριστος, ἀδιαίρετος, ενιαίος, ἀμέριστος, σε Σοφ.

ἀδδεές, βλ. **ἀδεής**.

ἀδδηκότες, **ἄδδην**, **ἀδδηφαγέω**, βλ. **ἄδέω**, **ἄδδην**, **ἀδηφαγέω**.

ἄδε, γ' ενικ. αορ. β' του **ἀνδάνω**.

ἀδέα, Δωρ. ἀντί *ἠδεῖα*, και επίσης ἀντί *ἠδύν*· βλ. **ἠδύς**.

ἀ-δεής, Επικ. **ἀδειής**, -ές· Επικ. κλητ. *ἀδδεές* (δέος)· αυτός που δεν αισθάνεται φόβο, ἀφοβος· *εἵπερᾶδειής τ' ἐστί*, λέγεται για τον ἔκτορα, σε Ομήρ. Ιλ.· *κύον ἀδεές*, στο ίδ. 2. ἀφοβος, ἀσφαλής (βλ. **ἄλεής**), τὸ ἀδεές, ἡ ἀσφάλεια, σε Θουκ.· *ἀδεής θανάτου*, αυτός που δεν φοβάται το θάνατο, σε Πλάτ.· *ἀδεές δέος δεδιέναι*,

ο φόβος κάποιου εκεί όπου δεν δικαιολογείται φόβος, εκεί όπου δεν υπάρχει αιτία φόβου, στον ίδ. **II.** αυτός που δεν προξενεί φόβο, μη φοβερός, τρομερός· *πρός έχθρους*, σε Θουκ. **III. 1.** επίρρ., *άδεώς*, άφοβα, θαρραλέα, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** χωρίς περιορισμό, ελεύθερα, αβίαστα, σε Θουκ.

ἄδεια, ἢ (ἀδεής), ελευθερία από φόβο, αφοβία· *ἀδείην διδόναι*, παρέχω αμνηστία, αποζημίωση, εγγύηση, εξασφάλιση, ασφάλεια ζωής, σε Ηρόδ.· *ἐν ἀδείῃ εἶναι*, στον ίδ.· *τῶν σωμάτων ἄδειαν ποιεῖν*, σε Θουκ.· *ἄδειάν τινι παρασκευάζειν, παρέχειν*, σε Δημ.· αντίθ. προς το *ἄδειαν λαμβάνειν*, το να λαμβάνει κάποιος ασφάλεια, εγγύηση ζωής, στον ίδ.· *ἀδείας τυγχάνειν*, στον ίδ.

ἀδειής, -ές, Επικ. αντί *ἀδεής*.

ἀ-δείμαντος, -ον (δειμαίνω), **1.** άφοβος, ατρόμητος, σε Πίνδ. κ.λπ.· επίρρ. *ἀδειμάντως*, σε Αισχύλ. **2.** εκεί όπου δεν υπάρχει, δεν υφίσταται φόβος, αυτός που δεν προξενεί φόβο· *οίκια*, σε Λουκ.

ἀδεῖν, απαρ. αορ. β' του *ἀνδάνω*.

ἄ-δειπνος, -ον (δειπνον), αυτός που δεν δειπνησε, ο νηστικός, σε Ξεν. κ.λπ.

ἀ-δέκαστος, -ον (δεκάζω), αυτός που δεν δωροδοκεῖται, σε Αριστ.· συγκρ. επίρρ. - *ότερον*, σε Λουκ.

ἀ-δεκάτευτος, -ον (δεκατεύω), αυτός που δεν έχει υποστεί φορολόγηση, αφορολόγητος, σε Αριστοφ.

ἀδελφεά, -εή, ἀδελφεός, -ειός, βλ. [ἀδελφή](#), [ἀδελφός](#).

ἀδελφειο-κτόνος, -ον, Ιων. αντί *ἀδελφοκτόνος*.

ἀδελφή, ἢ, **1.** θηλ. του *ἀδελφός*, αδερφή, σε Τραγ. κ.λπ.· Ιων. *ἀδελφεή*, σε Ηρόδ.· Επικ. *ἀδελφειή*, σε Ανθ.· Δωρ. *ἀδελφεά*, σε Σοφ. **2.** αδελφή, ως μέλος χριστιανικής κοινότητας, σε Κ.Δ.

ἀδελφιδέος, συνηρ. -**οῦς**, *ὁ*, ο γιος του αδελφού ή της αδελφής, ο ανιψιός, σε Ηρόδ.

ἀδελφιδῆ, ἢ, Αττ. συνηρ. αντί *ἀδελφιδέη*, η κόρη του αδελφού ή της αδελφής, η ανιψιά, σε Αριστοφ. κ.λπ.

ἀδελφίδιον, τό, υποκορ. του *ἀδελφός*, σε Αριστοφ.

ἀδελφο-κτόνος, -ον (κτείνω), δολοφόνος αδερφού ή αδερφής, σε Ηρόδ. (απαντά στον Ιων. τύπο *ἀδελφειοκτόνος*), σε Πλούτ.

ἀδελφός[ᾶ], (α *αθροιστικό*, *δελφύς*· πρβλ. Λατ. *co-uterinus*), ώστε *ἀδελφοί* είναι κυρίως οι γιοι της ίδιας μητέρας. **I. 1.** ως ουσ., *ἀδελφός, ὁ*, κλητ. *ἄδελφε* (όχι *ἀδελφέ*), Ιων. *ἀδελφεός*, Επικ. *ἀδελειός*· ο αδελφός ή γενικά ο στενός συγγενής· *ἀδελφοί*, αδελφός και αδελφή, όπως το Λατ. *fratres*, σε Ευρ.· *ἀδελφειοί ἀπ' ἀμφοτέρων*, αδελφοί κι απ' τους δύο γονεῖς, δηλ. όχι ετεροθαλή ἀδέλφια, σε Ηρόδ. **2.** ο εν Χριστώ αδελφός, σε Κ.Δ. **II. 1.** επίθ., *ἀδελφός, -ή, -όν*, αδελφικός, σε Τραγ., Πλάτ. **2.** όπως το Λατ. *geminus, gemellus*, για οτιδήποτε διπλό, ζευγάρι ή δίδυμο· έπειτα ακριβώς όμοιος, σε Ξεν.· με γεν. ή δοτ., *ἀδελφὰ τῶνδε, ἀδελφὰ τούτοισι*, σε Σοφ.

ἀδελφός, κράση του *ὁ ἀδελφός*.

ἀδελφότης, -ητος, ἢ (ἀδελφός), η αδελφότητα, το σύνολο των αδελφών εν πνεύματι, σε Κ.Δ.

ἀ-δέξιος, -ον (δεξιά), αριστερόχειρας, αδέξιος, ατζαμής, σε Λουκ.

ἀ-δερκής, -ές (δέρκομαι), αφανής, αόρατος, σε Ανθ.

ἄ-δερκτος, -ον (δέρκομαι), αυτός που δεν βλέπει, *ἀδέρκτων ὀμμάτων τητῶμενος*, στερημένος των οφθαλμών σου, έτσι ώστε να μη βλέπουν πια, σε Σοφ.· πρβλ.

ἄδάκρυτος |· επίρρ. -τως, χωρίς κάποιος να βλέπει, στον ίδ.

ἄ-δεσμος, -ον, αδέσμευτος, ελεύθερος· *ἄδεσμος φυλακή*, Λατ. libera custodia, ο δικός μας «λόγος τιμής», σε Θουκ. κ.λπ.· *δεσμός ἄδεσμος*, συναρμογή ασύνδετη, χωρίς δέσιμο, λέγεται για το στεφάνι των ικετών, σε Ευρ.

ἄ-δέσποτος, -ον (δεσπότης), αυτός που δεν έχει κύριο, σε Πλάτ. κ.λπ.

ἄ-δετος, -ον, λυτός, ελεύθερος, σε Δημ.

ἄ-δευκής, -ές, λέξη που χρησιμοποιείται μόνο από τον Όμηρ.· μόνο στην Ομήρ. Οδ. ως επίθ. των *ὄλεθρος, πότμος, φῆμις*· κοινώς ερμηνεύεται «όχι γλυκός, πικρός, σκληρός» (από την αρχαιότερη λέξη *δεῦκος* που σημαίνει γλυκός)· αλλά πιο πιθ. είναι ότι σημαίνει, απρόσμενος, αιφνίδιος, ξαφνικός (από το *δοκ-έω*).

ἄ-δέψητος, -ον (δειψέω), ακατέργαστος, λέγεται για το ακατέργαστο δέρμα, σε Ομήρ. Οδ.

ἀδέω[ᾱ], (**ἄω**, satio), είμαι κορεσμένος, χορτάτος (απαντά μόνο σε δύο ομηρ. τύπους· ευκτ. αορ. α' και μτχ. παρακ.)· *μὴ ξεῖνος δειπνῶ ἀδήσειεν*, μήπως με το φαγητό αισθανόταν αποστροφή, απέχθεια, αηδία· *καμάτῳ ἀδηκότες ἡδὲ καὶ ὕπνω*, καταβεβλημένοι από τον κόπο και τον ύπνο, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄδη, γ' ενικ. υποτ. αορ. β' του *ἀνδάνω*.

ἄ-δήϊος, συνηρ. **ἄ-δηῖος, -ον**, απρόσβλητος, αυτός που δεν έχει καταστραφεί, σε Σοφ.

ἄ-δηκτος, -ον (δάκνω), αδάγκωτος, αδιάβρωτος ή αυτός που δεν έχει φαγωθεί από σκουλήκια, σε Ησίοδ. (στον υπερθ. *ἀδηκτοτάτη*)· επίρρ. -τως, σε Πλούτ.

ἀδηλέω, βρίσκομαι στο σκοτάδι, σε άγνοια για κάποιο πράγμα, σε Σοφ.

ἀδηλία, ή, αβεβαιότητα, σε Ανθ.

ἄ-δηλος, -ον, I. μη φανερός ή άγνωστος, άσημος, σκοτεινός, δυσνόητος, σε Ησίοδ., Σοφ., Πλάτ. **II. α)** λέγεται για πράγματα, *ἀδηλοι θάνατοι*, θάνατοι από άγνωστο χέρι, σε Σοφ.· *ἀδηλη ἔχθρα*, κρυφή ἔχθρα, σε Θουκ.· *ρεῖ πᾶν ἄδηλον*, όλα διαρρέουν στο μηδέν, σε Σοφ.· *ἀδηλός τι*, αόρατος, απαρατήρητος σε κάποιον, σε Ξεν. **β)** ουδ.

ἀδηλόν (έστιν) εἰ..., ὅτι..., είναι αμφίβολο εάν..., είναι άγνωστο ότι..., σε Πλάτ. κ.λπ.· ομοίως και *ἀδηλον μή...*, στον ίδ.· απόλ. *ἀδηλον ὄν*, με το να είναι αβέβαιο, σε Θουκ.· ομοίως και *έν ἀδηλοτέρῳ εἶναι*, σε Ξεν. **γ)** *ἀδηλος*, συχνά σε συμφωνία με το υποκ. (όπως το *δίκαιός εἰμι*), *παῖδες ἀδηλοι ὀποτέρων = ἀδηλόν έστιν ὀποτέρων παῖδες εἰσιν*, σε Λυσ. κ.λπ. **III.** επίρρ. -λως, κρυφά, σε Θουκ.· υπερθ. -ότατα, στον ίδ.

ἀδημονέω[ᾰδ-], απαρ. αορ. α' *ἀδημονῆσαι*· αγωνιῶ, ανησυχῶ σοβαρά, σε Πλάτ.· *ἀδημονῆσαι τὰς ψυχὰς*, σε Ξεν. (αμφίβ. προέλ.).

ἀδημονία, ή, ανησυχία, θλίψη, σε Ανθ., Πλούτ.

ἄδην ή ἄδην[ᾰ] (**ἄω**, satio), **1.** επίρρ., Λατ. satis, αρκετά, έως το σημείο του κορεσμού· *ἔδμεναι ἄδ(δ)ην*, το να τρώει κανείς μέχρι κορεσμού, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** με γεν., *οἷ μιν ἄδην ἐλώωσι πολέμοιο*, οι οποίοι μπορεί να τον οδηγούν σε κορεσμό του πολέμου, στο ίδ.· *ἄδην ἔλειξεν αἵματος*, ἔγλειψε όσο μπορούσε να φάει από το αίμα, σε Αισχύλ.· *καὶ τούτων μὲν ἄδην*, αρκετά από αυτό, σε Πλάτ.· με μτχ., *ἄδην εἶχον κτεινοντες*, σε Ηρόδ. (ᾰ, εκτός της φράσης *ἔδμεναι ἄδην* που αναφέρεται στην Ομήρ. Ιλ., όπου συνήθως αναγράφεται *ἄδδην*).

ἀδηῖος, -ον, συνηρ. αντί *ἀδήϊος*.

ἄ-δηρις, -ιος, ὁ, ἡ, αυτός που δεν μετέχει σε αγώνα, που δεν παίρνει μέρος σε πάλη, σε Ανθ.

ἄ-δήριτος, -ον (δηρίομαι), I. αυτός που γίνεται χωρίς αγώνα ή πάλη, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** ακαταμάχητος, ἀήττητος· *ἀνάγκης σθένος*, σε Αισχύλ.

ἄδης ή **Ἄιδης, -ου, ὁ**, στον Όμηρ. επίσης **Ἄϊδης, -αο** και **-εω**· Δωρ. **Ἄϊδας, -α**· υπάρχει επίσης και γεν. Ἄϊδος, δοτ. Ἄϊδι (όπως αν προερχόταν από το Ἄϊς)· (από α στερητικό, ἰδεῖν)· **I.** Ἄδης ή Πλούτωνας (πρβλ. **Πλούτων**), ο θεός του Κάτω Κόσμου, ο γιος του Κρόνου και της Ρέας, αδελφός του Δία· *Ζεὺς καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἄϊδης*, σε Ομήρ. Ιλ.· ονομάζεται και *Ζεὺς καταχθόνιος*, στο ἰδ.· *εἶν* ή *εἰς Ἄϊδαο* (ενν. *δόμοις, δόμους*), στον Κάτω Κόσμο, σε Όμηρ.· *εἶν Ἄϊδος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐν Ἄϊδου, ἐς Ἄϊδου* (ενν. *οἴκω, οἴκον*), σε Αττ.· επίσης *Ἄϊδόσδε*, επίρρ., στον Κάτω Κόσμο, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** ως προσηγορικό, ὁ Ἄδης, ο Κάτω Κόσμος· *εἰσόκεν Ἄϊδι κεύθωμαι*, στο ἰδ.· *ἐπὶ τὸν ἄδην*, σε Λουκ.· *εἰς ἄϊδην*, σε Ανθ.· *ἐν τῷ ἄδῃ*, σε Κ.Δ. **2.** τάφος, θάνατος· *ἄδης πόντιος*, θάνατος στη θάλασσα, σε Αισχύλ. κ.λπ. (*ἄϊδης*, σε Όμηρ., Αττ. *ἄδης*· αλλά σε Τραγ. επίσης *ἄϊδας*· γεν. *ἄϊδεω* ως ανάπαιστος στον Όμηρ.· γεν. *ἄϊδᾶο*, στον ἰδ.· γεν. *ἄϊδος* πριν από φωνήεν, σε Ομήρ. Ιλ.).

ἀδήσειε, ἀδηκότες, βλ. **ἀδέω**.

ἀδήσω, μέλ. του *ἀνδάνω*.

ἀδη-φάγος, -ον (ἄδην, φᾶγειν), πολυφάγος, λαίμαργος· *ἀδηφάγος ἀνὴρ*, λέγεται για αθλητή, σε Θεόκρ.· *τὴν ἀδηφάγον νόσον*, αυτή την άπληστη πληγή ή θλίψη, τον αχόρταγο πόνο, σε Σοφ.

ἀ-δήωτος, -ον, απόρθητος, σε Ξεν.

ἀ-διάβᾶτος, -ον, αυτός που δεν είναι διαβατός, απροσπέλαστος· *ποταμός, νάπος*, σε Ξεν.

ἀ-διάβλητος, -ον (διαβάλλω), αυτός που δεν ακούει συκοφαντίες, σε Πλούτ.

ἀ-διάθετος, -ον (διατίθεμαι), αδιάθετος, αυτός που δεν έχει διαθήκη, σε Πλούτ.

ἀ-διάκριτος, -ον, αναποφάσιστος, σε Λουκ.

ἀ-διάλειπτος, -ον (διαλείπω), αυτός που δεν έχει διαλείμματα, αδιάκοπος, συνεχής, σε Κ.Δ.· επίρρ. *-τως*, σε Πολύβ., Κ.Δ.

ἀ-διάλυτος, -ον (διαλύω), αδιάλυτος, αδιάλλακτος, σε Πλάτ.

ἀ-διάντος, -ον (διαίνω), I. αυτός που δεν έχει υγρανθεί, στεγνός, σε Σιμων.

II. *ἀδιάντον, τό*, είδος φυτού, «το πολύτριχο», σε Θεόκρ.

ἀ-διάυλος, -ον, αυτός που δεν έχει δρόμο επιστροφής, λέγεται για τον Ἄδη, σε Ευρ.

ἀ-διάφθατος, -ον (διαφθείρω) = ἀδιάφθορος I, σε Πλάτ.

ἀ-διαφθορία, ἡ, η ιδιότητα του αδέκαστου, ακεραιότητα, εντιμότητα, σε Κ.Δ.

ἀ-διάφθορος, -ον (διαφθείρω), I. 1. αδέκαστος, ακέραιος, αγνός, καθαρός, σε Πλάτ. κ.λπ.· επίρρ. *-ρως*, σε Αισχίν. **2.** λέγεται για δικαστές και μάρτυρες, αδέκαστος, ακέραιος, τίμιος, σε Πλάτ. κ.λπ.· υπερθ. επίρρ. *-ώτατα*, στον ἰδ. **II.** άφθατος, αιώνιος, στον ἰδ.

ἀ-δίδακτος[ι], -ον, I. 1. αυτός που δεν έχει γίνει δέκτης διδασκαλίας, δεν έχει εκπαιδευτεί, ο μη πληροφορημένος, αμαθής, αγράμματος· με γεν., *ἀδίδακτος ἐρώτων*, σε Ανθ. **2.** αυτός που δεν έχει γίνει δέκτης διδασκαλίας, δεν έχει ασκηθεί, λέγεται για το Χορό, σε Δημ. **II.** λέγεται για πράγματα, αυτά που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο διδασκαλίας, αυτά που αποτελούν έμφυτη γνώση, σε Πλούτ., Λουκ.

ἀ-διέξοδος, -ον, Ενεργ., ανίκανος να εξέλθει διαμέσου, σε Ανθ.

ἀ-διερεύνητος, -ον (διερευνάω), ανεξέταστος, ανεξερεύνητος, σε Πλούτ.

ἀ-διήγητος, -ον (διηγέομαι), απερίγραπτος, σε Ξεν., Δημ.

ἀ-δίκαστος, -ον (δικάζω), αυτός που δεν έχει δικαστεί, δεν έχει αποφασιστεί, σε Λουκ.

ἀδικείμενος, Βοιωτ. αντί *ἡδίκημένος*, μτχ. Παθ. παρακ. του *ἀδικέω*.

ἀδικέω: Ιων. παρατ. *ἡδίκηον* ή *-ενν* — Παθ., μέλ., σε Μέσ. τύπο *ἀδικήσομαι* ή Παθ. *ἀδικηθήσομαι* (*ἀδικος*)· **I.** διαπράττω αδικήμα, αμαρτάνω, σε Ηρόδ.

κ.λπ.· *τάδικεῖν*, το να πράττει κάποιος το κακό, σε Σοφ.· *τὸ μάδικεῖν*, δίκαιος

τρόπος, σε Αισχύλ.· *ἀλλά· σήσει τὸ μάδικεῖν*, θα εμποδίσει, θα καταπαύσει

την αδικία, στον ίδ.· στη δικανική γλώσσα, η παράνομη πράξη, οπότε το

αναφερόμενο αδικήμα συνάπτεται ως μτχ.· *Σωκράτης ἀδικεῖ διδάσκων*, σε

Πλάτ., Ξεν.· με σύστ. αιτ., *ἀδικίαν, ἀδικήμα*, σε Πλάτ., ή με ουδ. επιθ., *ἀδικεῖν*

πολλά, μεγάλα, στον ίδ.· *οὐδέν, μηδέν ἀδικεῖν*, στον ίδ.· *ἐπίσης, ἀδικεῖν περὶ τὰ*

μυστήρια, σε Δημ. **II. 1.** μτβ. με αιτ. προσ., αδικώ, καταστρέφω, βλάπτω, σε

Ηρόδ. κ.λπ.· με διπλή αιτ., αδικώ κάποιον σε κάτι, σε Αριστοφ. κ.λπ.· *τὰ*

μέγιστα ἀδικεῖν τινα, σε Δημ.· *ἀδικεῖν τινα περὶ τινος*, σε Πλάτ. — Παθ.,

βλάπτομαι· *μὴ δῆτ' ἀδικηθῶ*, σε Σοφ.· *ἀδικεῖσθαι εἰς τι*, σε Ευρ. **2.**

καταστρέφω, φθείρω, ζημιώνω, προκαλώ βλάβη, χαλώ· *ἀδικεῖν γῆν*, σε Θουκ.

ἀδικήμα, -ατος, τό (ἀδικέω), **I.** αδικη πράξη, βλάβη, αδικία, ζημία, Λατ.

injuria, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με γεν., βλάβη που προξενήθηκε σε κάποιον, σε Δημ.

II. αυτό που έχει ληφθεί μέσω αδικίας, τα κακώς αποκτηθέντα αγαθά, σε

Πλάτ.

ἀδικητέον, ρημ. επίθ. του *ἀδικέω*, κάτι που πρέπει να διαπραχθεῖ ως αδικία,

σε Πλάτ.

ἀδικία, Ιων. **-ίη, ή, I.** αδικη ενέργεια, αδικία, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** όπως το

ἀδίκημα, αδικη πράξη, ζημία, στον ίδ., σε Πλάτ.

ἀδικιον, τό, I. αδικό, αδικη σχέση, σε Ηρόδ. **II.** *ἀδικίου γραφή*, καταγγελία εναντίον

εκείνων που βλάπτουν το Δημόσιο, σε Πλούτ.

ἄ-δίκος, -ον (δίκη), I. 1. λέγεται για πρόσωπα, αυτός που πράττει το αδικό,

ανέντιμος, μη ενάρτετος, αδικός, σε Ησιόδ., Ηρόδ. κ.λπ.· *ἀδικώτατος*, σε Σοφ.· *ἄδικος*

εἰς τι, αδικός ως προς κάτι· *ἔς τινα*, προς, απέναντι σε κάποιον άνθρωπο, σε Ηρόδ.·

περὶ τινα, σε Ξεν.· με απαρ., τόσο αδικός ώστε να..., σε Κ.Δ. **2.** *ἄδικοι ἵπποι*,

ξεροκέφαλοι, ατίθασοι, ακυβέρνητοι, αδάμαστοι, σε Ξεν. **II.** λέγεται και για

πράγματα, τα αδικώς πεπραγμένα, το κακό, το αδικό, το βλαβερό· *ἔργματα*, σε

Θέογν., Ηρόδ. κ.λπ.· *τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον, τὰ δίκαια καὶ ἄδικα*, το καλό και το

κακό, το δίκαιο και το αδικό, σε Πλάτ. **III.** επίρρ. **-κως**, σε Σόλων κ.λπ.· *τούς ἀδίκως*

θνήσκοντας, σε Σοφ.· *εἶτε δικαίως εἶτε ἀδίκως*, *jure an injuria*, σε Ηρόδ.· *οὐκ ἀδίκως*,

όχι άνευ λόγου, όχι άνευ δίκαιας αιτίας, σε Πλάτ.

ἀδινός, -ή, -όν[ᾱ], συμπιεσμένος (βλ. [ἄδρός](#))· **1.** συμπυκνωμένος, συσσωρευμένος,

συγκεντρωμένος, συμπαγής, πυκνός, λέγεται για μέλισσες, μύγες, πρόβατα, σε

Όμηρ.· *ἀδινὰ δάκρυα*, άφθονα δάκρυα, σε Σοφ. **2.** βίαιος, ηχηρός, λέγεται για

ήχους, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *Σειρήνες ἀδινάι*, ηχηρόφωνες Σειρήνες, σε Ομήρ. **Οδ.**· επίρρ. **-**

νῶς, συχνά ή ηχηρά, δυνατά, βίαια, σε Ομήρ. **Ιλ.**· παρομοίως και *ἀδινόν* και *ἀδινά*,

ως επίρρ.: *ἀδινὸν κλαίειν, μυκᾶσθαι, στοναχῆσαι*, σε Όμηρ. συγκρ. *ἀδινώτερον*, σε

Ομήρ. **Οδ.**

ἀ-διόρθωτος, -ον (διορθώω), αυτός που δεν έχει διορθωθεί, αυτός που δεν έχει τοποθετηθεί σωστά, σε Δημ.· λέγεται για βιβλία, μη αναθεωρημένος, μη τροποποιημένος, σε Κικ.· πρβλ. **διορθωτής**.

ἀ-δίστακτος, -ον (διστάζω), αναμφίβηλος· επίρρ. -τως, σε Ανθ.

ἄ-διψος, -ον (δίψα), αυτός που δεν υποφέρει από δίψα, σε Ευρ. κ.λπ.

ἀδμής, -ῆτος, ὁ, ἡ, 1. ποιητ. αντί *ἀδάματος*, αδάμαστος, απείθαρχος, μη εξημερωμένος, λέγεται για ζώα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** επίσης, λέγεται για νεαρές παρθένους, ανύπαντρη, άγαμη, στο ίδ.

ἄ-δμητος, -η, -ον, 1. ποιητ. αντί *ἀδάματος*· στον Όμηρ. μόνο σε θηλ. και μόνο για ζώα, αχαλιναγώγητος, αδάμαστος· *βοῦν ἀδμήτην, ἦν οὔπω ὑπὸ ζυγόν, ἦγαγεν ἀνήρ,* σε Ομήρ. Ιλ.· *ἵππον ἐξέτε' ἀδμήτην,* στον ίδ. **2.** όπως το *ἀδμής*, λέγεται για νεαρές παρθένους, ανύπαντρη, άγαμη, σε Ομηρ. Ύμν.

ἄδοι, γ' ενικ. ευκτ. αορ. β' του ἀνδάνω.

ἀ-δόκητος, -ον (δοκέω), I. απροσδόκητος, σε Ησίοδ., Σοφ. κ.λπ.· *τὸ ἀδόκητον*, το απροσδόκητο, η έκπληξη, σε Θουκ. II. επίρρ. -τως, στον ίδ.· ομοίως και *ἀδόκητα* ως επίρρ., σε Ευρ.· *ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου*, σε Θουκ.

ἀ-δοκίμαστος, -ον (δοκιμάζω), αυτός που δεν έχει δοκιμαστεί, που δεν έχει επιχειρηθεί, μη ασκημένος, σε ό,τι αφορά στα πολιτικά δικαιώματα, σε Λυσ. κ.λπ.

ἀ-δοκίμος, -ον, I. αυτός που δεν μπορεί να υποστεί έλεγχο ή δοκιμή, κίβδηλος, κυρίως λέγεται για νομίσματα, σε Πλάτ. II. μεταφ. λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει απορριφθεί ως νόθος, ψεύτικος, εξευτελισμένος, ατιμωτικός, αποδοκιμασμένος ως απόβλητος, σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ.

ἀδολεσχέω[ᾱ], μέλ. -ήσω, ματαιολογώ, φλυαρώ, σε Πλάτ., Ξεν.

ἀδο-λέσχης[ᾱ], -ου, ὁ, πολυλογάς, απεραντολόγος, ματαιολόγος, φλύαρος, σε Αριστοφ., Πλάτ. (πιθ. από τα *ἄδην, λέσχη* = ομιλία μέχρι κορεσμού).

ἀδολεσχία[ᾱ], ἡ, πολυλογία, φλυαρία, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· ο Θεόφρ. έγραψε *περὶ ἀδολεσχίας*.

ἀδό-λεσχος[ᾱ], -ον = *ἀδολέσχη*, σε Ανθ.

ἄ-δολος, -ον, I. αυτός που δεν έχει δόλο, δεν επιδιώκει απάτη, είναι χωρίς απάτη, τίμιος, ειλικρινής· λέγεται για συνθήκες, *σπονδαὶ ἄδολοι καὶ ἀβλαβεῖς*, σε Θουκ.· επίρρ. συχνό στη φράση *ἀδόλως καὶ δικαίως*, Λατ. *sine dolo malo*, στον ίδ. II. λέγεται για υγρά, ανόθευτος, αναλλοίωτος, γνήσιος, αυθεντικός, σε Αισχύλ.· μεταφ., καθαρός, αγνός, σε Ευρ.

ἄδον, Επικ. αντί *ἔαδον*, αόρ. β' του ἀνδάνω.

ἀ-δόνητος, -ον (δονέω), ακλόνητος, ασάλευτος, σε Ανθ.

ἀδονίς[ᾱ], ἡ, ποιητ. αντί *ἀηδονίς*, σε Μόσχ.

ἀ-δόξαστος, -ον (δοξάζω), αυτός που δεν υπόκειται στην υποκειμενική άποψη κάποιου αλλά βασίζεται στην επιστήμη, δηλ. βέβαιος, σε Πλάτ.

ἀδοξέω, μέλ. -ήσω, I. δεν έχω καλή φήμη, βρίσκομαι σε δυσφημία, σε Ευρ., Δημ. II. μτβ., δεν θεωρώ άξιο τιμής, περιφρονώ· *τινά*, σε Πλούτ.

ἀδοξία, ἡ, κακή φήμη, καταφρόνηση, σε Θουκ., Πλάτ.· ασημότητα, ταπεινή προέλευση, σε Πλούτ.

ἄ-δοξος, -ον (δόξα), άσημος, ταπεινός, αυτός που έχει κακή φήμη, σε Ξεν., Δημ.·

λέγεται για πρόσωπα, άσημος, ταπεινός, αυτός που δεν έχει ευγενική καταγωγή, σε Ξεν. κ.λπ.· επίρρ. -ξως, σε Πλούτ.

ἄδος[ᾶ], -εος, τό (πρβλ. **ἄδην**), κορεσμός, αηδία, «σκασμός», σε Ομήρ. Ιλ.

ἄδος, ἀδοσύνη, Δωρ. αντί ἦδος, ἡδοσύνη.

ἄ-δοτος, -ον, αυτός που δεν έχει δώρα, σε Ομηρ. Ὑμν.

ἄ-δουλος, -ον, αυτός που δεν υπηρετείται από δούλους, σε Ευρ.

ἄ-δούπητος, -ον (δουπέω), αθόρυβος, σε Ανθ.

ἄ-δρᾶνής, -ές (δραίνω), I. ανενεργός, αυτός που δεν έχει δύναμη ή ισχύ, ασθενής, σε Βάβρ., Ανθ. II. αυτός που δύσκολα γίνεται αντικείμενο επεξεργασίας, λέγεται για τον σίδηρο, σε Πλούτ.

Ἀδράστεια, Ιων. **Ἀδρήστεια**, ἡ, όνομα της Νέμεσης, σε Αισχύλ. (ίσως από το αστερητικό και διδράσκω = αναπόδραστος, αναπόφευκτος).

ἄ-δραστος, Ιων. **ἄ-δρηστος, -ον (διδράσκω)**, αυτός που δεν αποδιδράσκει, που δεν προτίθεται να αποδράσει, λέγεται για δούλους, σε Ηρόδ.

Ἀδρίας, -ου, Ιων. -ίης, -εω, ό, ο Αδριατικός, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίθ. **Ἀδριανός**, αρχ.

Αττ. **Ἀδριητός, -ή, -όν**, ο Αδριατικός, σε Ευρ.· επίσης, **Ἀδριᾶκός ἀμφιφορεύς**, δηλ. αγγείο γεμάτο από ιταλικό κρασί, σε Ανθ.

ἄδρόομαι, Παθ. (ἄδρός), γίνομαι ώριμος, ισχυρός, σε Πλάτ.

ἄδρός, -ά, -όν, στην αρχική του σημασία φαίνεται να σημαίνει «πυκνός», (συγγενές προς το ἄδ-ινός, όπως το κυδρός προς το κυδνός)· I. λέγεται για πράγματα· χίονα ἄδρῆν πίπτουσαν, έπεφτε πυκνή σε νιφάδες, σε Ηρόδ.· ισχυρός, μέγας από κάθε άποψη· ἄδρός πόλεμος, σε Αριστοφ. II. επίσης λέγεται για πρόσωπα, μέγας, εύσωμος, ωραίος, ευτραφής, σε Ηρόδ., Πλάτ.· επίσης λέγεται για ζώα, σε Ξεν., Βάβρ.· χρησιμοποιείται για καρπό ή σιτάρι, ώριμος, μεστός, σε Ηρόδ.

ἄδροσύνη, ἡ (ἄδρός) = ἄδροτής, λέγεται για τα στάχυα σιταριού, σε Ησιόδ.

ἄδροτής, -ῆτος, ἡ (ἄδρός), I. σφρίγος, δύναμη, ζωηρότητα, σε Ομήρ. Ιλ. II. αφθονία, σε Κ.Δ.

ἄδρῶ, βλ. **ἄδρόομαι**.

ἄ-δρυάς, -άδος, ἡ (ἄ αθροιστικό και δρυς) = Ἀμαδρυάς, σε Ανθ.

ἄδρύνω[ῦ], μέλ. -ῦνῶ (ἄδρός), ωριμάζω, κάνω κάτι να μεστώσει, να ωριμάσει, σε Ξεν. — Παθ., ωριμάζω, μεστώνω, γίνομαι ώριμος, λέγεται για καρπούς ή σιτηρά, σε Ηρόδ. κ.λπ.

ἄδυ-βόας, -επής, Δωρ. αντί ἡδυ-βόας, ἡδυ-επής.

ἄ-δυνᾶμία, Ιων. -ίη, ἡ (δύναμις), 1. έλλειψη δύναμης ή ισχύος, απουσία εξουσίας, ανικανότητα, αδυναμία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με γεν., ἄδυναμία τοῦ ἀδικεῖν, λέγεται για άδικη πράξη, σε Πλάτ. 2. πενία, φτώχεια, σε Ξεν., Δημ. κ.λπ.

ἄδυνᾶσία, ἡ = ἄδυναμία, σε Ηρόδ. κ.λπ.· με γεν., ἄδυνασία τοῦ λέγειν, σε Θουκ.

ἄδυνᾶτέω, μέλ. -ήσω· I. λέγεται για πρόσωπα, δεν έχω δύναμη, σε Πλάτ. κ.λπ.· με απαρ., είμαι ανίκανος να κάνω κάτι, δεν δύναμαι, δεν μπορώ, σε Ξεν. II. επίσης λέγεται για πράγματα, κάτι είναι αδύνατο, ακατόρθωτο, ανέφικτο, σε Κ.Δ.

ἄ-δυνᾶτος[ῦ], -ον· I. 1. λέγεται για πρόσωπα, είμαι ανίκανος, δεν μπορώ, δεν δύναμαι να πράξω κάτι· με απαρ., σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ. 2. απόλ., αδύναμος, ανίσχυρος, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· οἱ ἄδύνατοι, αυτοί που κατάντησαν ανίκανοι στρατιωτικής υπηρεσίας λόγω ασθένειας ή φτώχειας, ανίκανοι, σακάτηδες, σε Αισχίν. κ.λπ.· ἄδύνατος χρήμασι, φτωχός, σε Θουκ.· εἷς τι, σε Πλάτ.· λέγεται και για πλοία, αυτά που κατέστησαν ανίκανα για πλευση λόγω βλάβης, σε

Ηρόδ.: τὸ ἀδύνατον, ἔλλειψη δύναμης, αδυναμία, σε Πλάτ.: τὰ ἀδύνατα, ἐλλείψεις, ανικανότητες, σε Δημ. **II.** λέγεται επίσης και για πράγματα που δεν μπορούν, είναι αδύνατον να γίνουν, για πράγματα ακατόρθωτα, ανέφικτα, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.: ἀδύνατόν ἢ ἀδύνατά (ἐστί), είναι αδύνατον, ακατόρθωτο, σε Ηρόδ. κ.λπ.: τὸ ἀδύνατον, αδυναμία, το ανέφικτο, στον ίδ.: τολμᾶν ἀδύνατα, ἀδυνάτων ἐράν, σε Ευρ.

ἀδύ-πνοος, ἀδύ-πολις, Δωρ. αντί ἡδύ-.

ἀδύς, Δωρ. αντί ἡδύς.

ἄ-δύτος, -ον (δύω), τόπος στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος· απ' όπου ως ουσ.: ἄδυτον, τό, το εσώτατο μέρος του ναού, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

ἄδω, Αττ. συνηρ. αντί ἀείδω.

ἄδων[ᾱ], -όνος, ἡ, Δωρ. αντί ἀηδών.

Ἄδων[ᾱ], -ωνος, ὁ = Ἄδωνις, σε Ανθ.

Ἄδωνια, τά, ο θρήνος για τον Ἄδωνι που τελούνταν ετησίως από Ελληνίδες ἑγγαμες ηλικιωμένες γυναίκες· απ' όπου Ἄδωνιάζουσαι, αἱ (ὅπως αν προερχόταν από το Ἄδωνιάζω· εορτάζω, τελώ τα Ἀδώνια), επιγραφή του 15ου ειδυλλίου του Θεόκρ.

Ἄδωνις[ᾱ], -ιδος, ὁ, 1. ο Ἄδωνις, αγαπημένος, προστατευόμενος, ευνοούμενος της Αφροδίτης, σε Σαπφώ· ὠδωνις, κράση του ὁ Ἄδωνις, σε Θεόκρ.: γενικά, Ἄδωνις, δηλαδή ευνοούμενος, αγαπημένος, σε Λουκ. **2.**

Ἀδώνιδος κῆποι, βότανα που μεγάλωναν γρήγορα καλλιεργούμενα σε δοχεία ἢ χύτρες για την τελετή των Ἀδωνίων, σε Πλάτ.

ἄ-δώρητος, -ον = ἄδωρος, σε Ομηρ. Ὑμν., Ευρ.

ἄ-δωροδόκητος, -ον = ἄδωροδόκος, σε Αισχίν.: επίρρ. -τως, σε Δημ.

ἄ-δωροδόκος, -ον, αυτός που δεν δέχεται δώρα, αδιάφορος, σε Ανθ.

ἄ-δωρος, -ον (δῶρον), I. αυτός που δεν δέχεται δώρα, αυτός που δεν λαμβάνει τίποτα ως δώρο, αδιάφορος· με γεν., ἄδωρότατος χρημάτων, σε Θουκ. **II.** αυτός που δεν δίδει δώρα· ἄδωροις ἐλαφηβολίαις, λέγεται για κυνήγι από το οποίο δεν προσφέρθηκε κανένα δώρο, σε Σοφ. **III.** ἄδωρα δῶρα, δώρα που όμως δεν είναι δώρα, δῶρον ἄδωρον, ὅπως το βίος ἀβίωτος, στον ίδ.

ἄ-δώτης, -ου, ὁ, αυτός που δεν δίνει τίποτα, σε Ησίοδ.

ἄεθλεύω, ἄεθλέω, -ητής, Επικ. και Ιων. αντί ἄθλ-.

ἄέθλιον, Επικ. και Ιων. αντί ἄθλον, **I.** βραβείο, ἐπαθλο αγώνα, σε Ομηρ. **II.** αντί ἄθλος, αγώνας, διαγωνισμός, σε Ομήρ. Οδ.

ἄέθλιος, -ον, επίσης -α, -ον (ἄεθλον), αυτός που κερδίζει το βραβείο ἢ αγωνίζεται για το ἐπαθλο· ἵππος ἀεθλίη, ἄλογο κατάλληλο για ιπποδρομία, σε Θέογν.: μῆλον ἀέθλιον, το μήλον της ἐριδος, σε Ανθ.

ἄεθλον, τό, ἄεθλος, ὁ, Επικ. και Ιων. αντί ἄθλον, ἄθλος.

ἄεθλοσύνη, ἡ (ἄεθλον), αγώνας, πάλη, προσπάθεια, σε Ανθ.

ἄεθλοφόρος, -ον, Επικ. και Ιων. αντί ἄθλοφόρος.

αἰεί[ᾱ], Επικ. **αἰεί, αἰέν,** επίρρ., πάντοτε, αιωνίως, διαπαντός, σε Ομηρ. κ.λπ.: συχνά και με άλλους χρονικούς προσδιορισμούς· διαμπερές αἰεί, συνεχές αἰεί, ἔμμενές αἰεί, στον ίδ.: αἰεί καθ' ἡμέραν, καθ' ἡμέραν αἰεί, αἰεί και καθ' ἡμέραν, αἰεί κατ' ἐνιαυτόν, αἰεί διὰ βίου κ.λπ., σε Πλάτ. κ.λπ.: βλ. **εἰσαεί·** ὁ αἰεί χρόνος, η αιωνιότητα, σε Ηρόδ., Πλάτ.: οἱ αἰεί ὄντες, οἱ ἀθάνατοι, σε Ξεν. κ.λπ.: αλλά: ὁ αἰεί βασιλεύων, ο εκάστοτε βασιλιάς (ο βασιλιάς μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου), σε Ηρόδ.: τοῖσι τούτων αἰεί ἐκγόνοισι, στους διά παντός απογόνους τους, στον ίδ. (η ρίζα είναι AIF· πρβλ. Λατ. aev-um, aetas, δηλ. aev-itas).

αίει-βολος, -ον (βάλλω), αυτός που βάλλεται συνεχώς, σε Ανθ.

αίει-γενέτης, μόνο σε Επικ. τύπο **αίει-γενέτης, -ου, ό** (γίγνομαι)· επίθ. των θεών, όπως το *αίέν έόντες* = αιώνιοι, αθάνατοι· *θεών αίειγενετών, θεοίς αίειγενέτησιν*, σε Ομήρ. Ιλ.

αίει-γενής, -ές (γί-γνομαι), αιώνιος, σε Πλάτ., Ξεν.

ά-ειδής, -ές (είδος), αόρατος, ο άνευ σωματικής μορφής, ασώματος, άυλος, σε Πλάτ.

αίει-δίνητος[ι], -ον (δινέω), αυτός που περιστρέφεται συνεχώς, σε Ανθ.

αίειδω, Ιων. και ποιητ. ρήμα (πρβλ. **αίειρω**), σε Αττ. **αίδω**· παρατ. *ήειδον*, Επικ.

αίδον, Αττ. *ήιδον*· μέλ. *αίεισομαι*, Αττ. *αίσομαι*· σπανίως σε Ενεργ. τύπο *αίεισω*·

ακόμη σπανιότερα απαντά ο τύπος *αίω*· Δωρ. *αίειμαι*, *αίω*· αόρ. *α' ήεισα*, Επικ.

αίεισα [α], προστ. *αίεισον*, Αττ. *ήισα* — Παθ., Αττ. αόρ. *α' ήισην*, παρακ. *ήισμαι*· **Ι.**

αίω, παράγω οξύ ήχο, λέγεται για τη χορδή του τόξου, σε Ομήρ. Οδ.· σφυρίζω,

λέγεται για τον άνεμο, σε Μόσχ· *κάνω πάταγο*, λέγεται για λίθο που προσκρούει

κάπου, σε Θεόκρ. **ΙΙ.** με αιτ. πράγμ., ψάλλω, διηγούμαι ψάλλοντας· *μήνιν,*

παιήονα, κλέα άνδρῶν, σε Όμηρ· *απόλ.*, *αίειδεν άμφί τινος*, ψάλλω προς έπαινο

κάποιου, εξυμνώ, σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., λέγεται για άσματα, *άδομαι*, ψάλλομαι, σε

Ηρόδ· *αίσμα καλῶς άσθέν*, σε Ξεν. **2.** με αιτ. προστ., ψάλλω, επαινῶ, σε Αττ.

αίει-ζώνων, -ουσα, -ον (ζάω), αυτός που ζει αιώνια· *φύτλη*, σε Ανθ.

αίει-θάλλης, -ές (θάλλω), αυτός που είναι πάντοτε ανθηρός, συνέχεια ανθισμένος,

ακμαίος, σε Ανθ.

ά-εικέλιος, -α, -ον ή -ος, -ον = άεικής, σε Όμηρ., Ηρόδ· συνηρ. **αίκέλιος**, σε Θεόγν.,

Ευρ· επίρρ. *-ίως*, σε Ομήρ. Οδ.

ά-εικής, -ές (είκω), **1.** ανάρμοστος, υβριστικός, απρεπής· *άεικέα λοιγόν άμύνειν*, σε

Ομήρ. Ιλ· *άεικέα (είματα)*, σε Ομήρ. Οδ· *δεσμός άεικής*, σε Αισχύλ· *στολή*, σε Σοφ·

άεικέστερα έπεα, σε Ηρόδ· *ούδέν άεικές παρέχεσθαι*, δεν προξενῶ καμία

ενόχληση, στον ίδ· επίρρ. *άεικῶς*· Ιων. *-έως*, σε Σιμων· *άεικές*, ως επίρρ., σε Ομήρ.

Οδ. **2.** λίγος, ευτελής· *μισθός, άποινα*, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** *ούδέν άεικές έστι*, με απαρ.,

δεν είναι καθόλου παράξενο, παράδοξο ότι..., σε Ηρόδ., Αισχύλ· πρβλ. σε Αττ.

αίικής.

άεικία, Ιων. *-ίη* [ι], ή (*άεικής*), απρεπής συμπεριφορά, ύβρη, προσβολή, σε Όμηρ.,

Ηρόδ· πρβλ. σε Αττ. **αίικία.**

άεικίζω, μέλ. Αττ. *-ίω*· Επικ. αόρ. *α' άεικισσα* — Μέσ., Επικ. αόρ. *α' άεικισσάμην* —

Παθ., Επικ. απαρ. αορ. *α', άεικισθήμεναι*· συμπεριφέρομαι, μεταχειρίζομαι

απρεπώς, βλάπτω, αδικῶ, σε Όμηρ· *ού γάρ έγώ σ' έκπαγλον άεικίῶ*, δεν θα σου

προξενήσω μεγάλη ατιμία, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., με Ενεργ. σημασία, στον ίδ· πρβλ.

σε Αττ. **αίικίζω.**

άει-λογία, ή (λέγω), συνεχής ομιλία, πολυλογία· ως Αττ. δικανικός όρος, *τήν*

άειλογίαν προτείνεσθαι ή παρέχειν, σε Δημ.

άει-μνηστος, -ον (μνάομαι), άξιος διαρκούς μνήμης, αυτός που μνημονεύεται

πάντοτε, σε Τραγ., Θουκ· επίρρ. *-τως*, σε Αισχίν.

άει-ναος, -ον = άέναος, βλ. αυτ.

άει-νησις, -ιος, ό, ή, αυτός που νηστεύει πάντοτε, σε Ανθ.

άει-νωος, -ων, Αττ. συνηρ. αντί *άείναος*, βλ. **άέναος.**

άει-πάρθενος, ή, αιωνία παρθένος, σε Σαπφῶ.

αεί-ρῦτος, -ον, αυτός που ρέει συνεχώς· *κρήνη*, σε Σοφ.

αείρω (VAEP), Ιων. και ποιητ. ρήμα (πρβλ. **αείδω**), σε Αττ. **αἶρω** (βλ. αυτ.), σε Αιολ.

αέρρω· παρατ. *ἤειρον*, Επικ. *ἄειρον*, μέλ. *ἀρῶ [ā]*, συνηρ. από το *ἀερῶ* (που δεν απαντά πουθενά)· αόρ. α' *ἤειρα*, Επικ. *ἄειρα* — Μέσ., μέλ. *ἀροῦμαι [ā]*, απαρ. αορ. α' *αείρασθαι*, μτχ. *-άμενος* — Παθ., αόρ. α' *ἠέρθη*, Επικ. *ἀέρθη*, γ' πληθ. *ἄερθεν*, παρακ. *ἤερμαι*, γ' ενικ. Επικ. υπερσ. *ἄωρτο*, Ιων. *ἄορτο*· **I. 1.** υψώνω, εγείρω, σηκώνω, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἰστία στεῖλαν αείραντες*, μάζεψαν τα ιστία τυλίγοντάς τα, σε Ομήρ. Οδ.· ιδίως, σηκώνω με σκοπό να μεταφέρω, απάγω, κουβαλώ, μεταβιβάζω, μεταφέρω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄχθος αείρειν*, λέγεται για φορτηγά πλοία, σε Ομήρ. Οδ.· *μή μοι οἶνον ἄειρε*, μη μου προσφέρεις κρασί, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** αθροίζω, συναθροίζω, συλλέγω· *λεκτὸν ἀροῦμεν στόλον*, σε Αισχύλ. **II. 1.** Μέσ., αποκομίζω για τον εαυτό μου, δηλ. κερδίζω, λαμβάνω· με αιτ. πράγμ., σε Ομήρ. Ιλ. **2.** εγείρω, προκαλώ ή εξάπτω, ερεθίζω, διεγείρω· *αείρασθαι πόλεμον*, επιχειρώ μακροχρόνια πολεμική σύγκρουση, σε Ηρόδ.· *βαρὺς αείρεσθαι*, αυτός που είναι αργός στην εκτέλεση ενός πράγματος, βραδύς στο να επιχειρήσει κάτι, στον ίδ. **3.** *αείρασθαι τὰ ιστία*, σηκώνω τα πανιά, ξεκινώ τον πλουν· ή χωρίς τη λέξη *ἰστία*, στον ίδ. **III. 1.** Παθ., σηκώνομαι ή μεταφέρομαι, σε Ομήρ. Οδ.· *αείρεσθαι εἰς...*, σηκώνομαι και αποχωρώ προς ένα άλλο μέρος, μεταναστεύω, σε Ηρόδ.· λέγεται κυρίως για ναυτικούς, αλλά επίσης και για ταξίδια ξηράς, στον ίδ. **2.** κρέμομαι, εξαρτώμαι· *πάρ κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο*, (το εγχειρίδιο, το σιλλέτο) ήταν κρεμασμένο πάντα δίπλα στο θηκάρι του ξίφους, σε Ομήρ. Ιλ. **3.** μεταφ., ξεσηκώνομαι, βρίσκομαι σε διέγερση, σε έξαψη, σε Σοφ.

αείς, μτχ. του *ἄημι*.

ἄεισσα, Επικ. αντί *ἤεισα*, αόρ. α' του *αείδω*.

ἄεισμα, τό, ποιητ. και Ιων. αντί *ἄσμα*, σε Ηρόδ. κ.λπ.

αείσομαι, μέλ. του *αείδω*.

αει-φλεγής, -ές (φλέγω), αυτός που καίει πάντοτε, σε Ανθ.

αεί-φρουρος, -ον, αυτός που φρουρεί, αυτός που διαρκεί αιώνια· *οἴκησις αείφρουρος*, λέγεται για τον τάφο, σε Σοφ.

αει-φῦγία, ἡ (φυγή), συνεχής, αέναη, παντοτινή εξορία, σε Πλάτ.

αει-χρόνιος, -ον, αιώνιος, παντοτινός, σε Ανθ.

ἀεκαζόμενος, -η, -ον, μτχ. τύπος = *ἀέκων*, σε Ομήρ. Οδ.· *πόλλ' ἀεκαζόμενος*, αυτό που ο Βιργ. ονομάζει *multa reluctans*, στο ίδ.

ἀεκήλιος, -ον = *ἀεικέλιος*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀ-έκητι, Επικ. επίρρ., εναντίον της θέλησης κάποιου, σε Όμηρ.· με γεν., *σεῦ ἀέκητι*, *ἀέκητι σέθεν*, Λατ. *te invito*· *θεῶν ἀέκητι*, *ἀέκητι θεῶν*, στον ίδ.

ἀ-εκούσιος, -ον και -α, -ον, Αττ. συνηρ. **ἀκούσιος [ā]**, *-ον*· **I.** αυτός που συμβαίνει παρά τη θέληση κάποιου, ακούσιος, αθέλητος, λέγεται για ενέργειες, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** επίσης λέγεται για πρόσωπα, μόνο ως επίρρ.· *ἀκουσίως*, αθέλητα, παρά τη θέληση, σε Θουκ.

ἀ-έκων, Αττ. συνηρ. **ἄκων [ā]**, *-ουσα, -ον*, **I.** αυτός που συμβαίνει παρά τη θέληση κάποιου, αθέλητος, εξαναγκασμένος· λέγεται για πρόσωπα, *ἀέκοντος ἐμεῖο*, σε Ομήρ. Ιλ.· *πόλλ' ἀέκων*, αυτό που ο Βιργ. ονομάζει *multa reluctans*, στον ίδ.· *ἄκοντος Διός*, Λατ. *invito Jove*, σε Αισχύλ., Ξεν.· επίρρ. *ἀκόντως*, ακούσια, αθέλητα,

παρά τη θέληση, σε Πλάτ. **II**. όπως το *ἀκούσιος*, λέγεται για ενέργειες και για τα αποτελέσματά τους, παρά τη θέληση· *ἔργα*, σε Σοφ.

ἄελιος, ὄ, Δωρ. αντί *ἠέλιος, ἥλιος* (*ᾱ*, αλλά θεωρείται βραχύχρονο σε Σοφ., Ευρ.).

ἄελλα, Επικ. **ἄέλλη, -ης, ἡ** (*εῖλω*), **1**. θυελλώδης άνεμος, ανεμοστρόβιλος, σε Όμηρ.· *ἄελλαι άνέμων*, στον ίδ. **2**. μεταφ. λέγεται για κάθε περιστροφική, στροβιλοειδή κίνηση, *ώκυδρόμοις ἀέλλαις*, λέγεται για ζώο, σε Ευρ.· *ἄστρων ὑπ' ἀέλλαισιν*, στον ίδ.

ἄελλαῖος, -α, -ον (**ἄελλα**), γρήγορος σαν θύελλα· *πελειάς*, σε Σοφ.

ἄελλάς, -άδος, ἡ = το προηγ.· *ἵπποι*, σε Σοφ.

ἄελλής, -ές (**ἄελλα**), στροβιλιζόμενος, περιδινούμενος, αυτός που στριφογυρίζει, σε Ομήρ. Ιλ.

ἄελλο-μάχος, -ον, αυτός που μάχεται με την θύελλα, σε Ανθ.

ἄελλό-πος, -ποδος, ὄ, ἡ, ποιητ. αντί *ἄελλό-πους* (πρβλ. [ἄρτιπος](#), [Οίδιπος](#))· αυτός που έχει πόδια θύελλας, αυτός που είναι γρήγορος σαν θύελλα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.

Ἄελλώ, -όος, συνηρ. *-οῦς, ἡ* (*ἄελλα*), γρήγορη σαν θύελλα, όνομα Ἀρπυιας, σε Ησίοδ.

ἄελπτέω (**ἄελπτος**), δεν έχω ελπίδα· μόνο στη μτχ., *ἄελπτέοντες σόον εἶναι*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄελπτέοντες τοὺς Ἕλληνας ὑπερβαλέεσθαι*, σε Ηρόδ.

ἄ-ελπής, -ές (**ἔλπομαι**), ανέλπιστος, απροσδόκητος, απρόσμενος, σε Ομήρ. Οδ.

ἄελπτία, ἡ (**ἄελπτος**), γεγονός απροσδόκητο· *ἔξ ἀελπίτης*, απρόσμενα, σε Αρχίλ.

ἄελπτος, -ον I. 1. = *ἄελπτής*, σε Όμηρ. Ὑμν.· *ἔξ ἀέλπτου*, απροσδόκητα, σε Ηρόδ.·

παρομοίως και ἔξ ἀέλπτων, σε Σοφ. **2**. πέραν κάθε ελπίδας, απελπισμένος, απεγνωσμένος, σε Σόλωνα **II**. Ενεργ., απελπιστικός, σε Όμηρ. Ὑμν., Αισχύλ. **III**. επίρρ. *-τως*, ανέλπιστα, Λατ. *insperato*, στον ίδ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., σε Ευρ.

ἄέ-ναός[ᾱ-], -ον (**νάω A**), επίσης **ἄεί-ναος**, συνηρ. **ἄείνω** (το *ἄεναος* είναι παρεφθ.

τύπος): **1**. αυτός που ρέει διαρκώς, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Τραγ. **2**. γενικά, αιώνιος· *ἀρετᾶς..κόσμον ἀεναόν τε κλέος*, σε Σιμων.· απαντά επίσης στους Αττ.

πεζογράφους, σε Ξεν., Πλάτ.

ἄενάων, -ουσα, -ον = το προηγ., σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

ἄεξι-φυλλος, -ον (**φύλλον**), αυτός που τρέφει, που αυξάνει τα φύλλα, φυλλώδης, φυλλωτός, σε Αισχύλ.

ἄεξι-φῦτος, -ον (**φυτόν**), αυτός που τρέφει και αυξάνει τα φυτά· *Ἡώς*, σε Ανθ.

ἄέξω, παλαιός ποιητ. τύπος του *αὔξω* (*αὐξάνω*), κυρίως στον ενεστ. και παρατ.

χωρίς αύξηση· μεταγεν. ποιητές παραδίδουν μέλ. *ἄεξήσω*, αόρ. α' *ἠέξησα*, Μέσ.

μέλ. *ἄεξήσομαι*, Παθ. αόρ. α' *ἄεξήθην*: **I. 1**. αυξάνω, διευρύνω, καλλιεργώ, τρέφω,

ενθαρρύνω, ισχυροποιώ· *μένος μέγα θυμός ἀέξει*, σε Ομήρ. Ιλ.· *θυμόν ἀέξειν*, στο

ιδ.· *πένθος ἀέξειν*, τρέφω θλίψη, σε Ομήρ. Οδ.· *υἰόν ἀέξειν*, ανατρέφω τον γιο μέχρι να ανδρωθεί, μέχρι την ανδρική ηλικία, στο ίδ.· *ἔργον ἀέξουσι θεοί*, οι θεοί

ευλογούν και προάγουν την εργασία, στο ίδ. **2**. ανυψώνω, εξαίρω κάποιον μέσω

των έργων του, δοξάζω, εκθειάζω, επαινώ· *τό πλήθος ἀέξειν*, σε Ηρόδ.· *μεγαλύνω*,

υπερβάλλω, μεγαλοποιώ· *(ἀγγελίαν) μῦθος ἀέξει*, σε Σοφ. **3**. *ἀέξειν βούταν φόνον*,

σε Ευρ. **II**. Παθ., αυξάνομαι, γίνομαι μεγάλος· *ἄξετο*, γινόταν ψηλός, σε Ομήρ. Οδ.·

οὐ ποτ' ἀξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ, κανένα κύμα δεν υψωνόταν μέχρι αυτόν, στο ίδ.·

χόλος ἐν στήθεσσιν ἀξεται, σηκώνεται ψηλά, σε Ομήρ. Ιλ.· *τόδε ἔργον ἀξεται*,

ευδοκιμεί, ευοδώνεται, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀέξετο ἱερὸν ἥμαρ*, πλησίαζε το μεσημέρι, σε Ομήρ. Ιλ.· παρομοίως και: *κέρδος ἀέξεται*, σε Αισχύλ.

ἀ-εργία, Ιων. -ίη [ι], ή, μη άσκηση εργασίας, σκνηρία, ραθυμία, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· πρβλ. Αττ. [ἀργία](#).

ἀ-εργός, -όν (***ἐργω**), αυτός που δεν εργάζεται, σκνηρός, ράθυμος, σε Όμηρ., Ησίοδ. κ.λπ.· *ἀεργοί δόμοι*, αργές κατοικίες, δηλ. σπίτια όπου κατοικούν άνθρωποι σκνηροί, αργοί, σε Θεόκρ.· πρβλ. Αττ. [ἀργός](#).

ἀέρδην, επίρρ. (*ἀείρω*), σηκωτά, σε Αισχύλ.· πρβλ. Αττ. [ἄρδην](#).

ἀερέθομαι, βλ. Ιων. τύπο [ἤερ-](#).

ἄερθεν, Επικ. αντί *ἠέρθησαν*, γ' πληθ. Παθ. αορ. α' του *ἀείρω*· *ἀέρθη*, γ' ενικ. - *ἀερθεις*, μτχ.

ἀέριος[ᾱ], -ον, επίσης -α, -ον· Ιων. **ἠέριος**, -η, -ον (*ἀήρ*)· **I.** αυτός που βρίσκεται στην πρωινή ομίχλη, πάχνη ή τον πυκνό αέρα του πρωινού, σε Ευρ. **II.** αυτός που βρίσκεται στον αέρα, ψηλά στον αέρα, στον ιδ.

ἀεροβᾶτέω, μέλ. -ήσω, περπατώ στον αέρα, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ἀερο-βάτης[ᾱ], -ου, ὁ (**βαίνω**), αυτός που περπατά στον αέρα, σε Πλούτ.

ἀερο-δίνης, -ές, Ιων. **ἠερ-** (*δίνη*)· αυτός που περιστρέφεται στον αέρα, που στροβιλίζεται στον αέρα, σε Ανθ.

ἀερο-δόνητος, -ον, αυτός που ανακινείται από τον αέρα, που υψώνεται, σε Αριστοφ.

ἀεροδρομέω, μέλ. -ήσω, διέρχομαι τον αέρα, σε Λουκ.

ἀερο-κόραξ, -ἄκος, ὁ, εναέριο κοράκι του αέρα, σε Λουκ.

ἀερο-κώνωψ, -ωπος, ὁ, κουνούπι του αέρα, σε Λουκ.

ἀερο-μάχια, ἡ (**μάχη**), μάχη που διεξάγεται στον αέρα, σε Λουκ.

ἀερο-μετρέω, μέλ. -ήσω, μετρώ τον αέρα· καταγίνομαι με ανωφελείς θεωρίες, σε Ξεν.

ἀερο-νηχίς, -ές (**νήχομαι**), αυτός που (επι)πλέει στον αέρα, λέγεται για τα σύννεφα, σε Αριστοφ.

ἀερό-φοιτος, -ον (**φοιτάω**), αυτός που περιπλανάται στον αέρα, σε Αισχύλ. παρ' Αριστοφ.

ἀέρρω, Αιολ. αντί *ἀείρω*.

ἀερσί-πότης, -ου, ὁ (**ποτάομαι**), αυτός που πετά ψηλά, σε Ησίοδ., Ανθ.

ἀερσί-πότητος, -ον = το προηγ., σε Ησίοδ.

ἀερσί-πους, ὁ, ἡ, αυτός που σηκώνει το πόδι ψηλά, που αναπηδά, που καλπάζει ζωηρά ἢ ἴπποι *ἀερσίποδες*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀερτάζω, εκτεταμ. Επικ. τύπος του *ἀείρω*, σηκώνω ψηλά· παρατ. *ἠέρταζον*, σε Ανθ.

ἀερτάω = το προηγ., αόρ. α' *ἠέρτησα*, Παθ. παρακ. *ἠέρτηται*, σε Ανθ.

ἄεσα, ἀέσαμεν, συνηρ. **ἄσαμεν, ἄεσαν**, απαρ. *ἀέσαι*, αόρ. α' (από τον τύπο *ἀέω*, που δεν έχει άλλο χρόνο σε χρήση), κοιμάμαι, σε Ομήρ. Οδ. (συγγενές προς τα *ἄημι, ἄω A, ἰαύω*).

ἀεσιφροσύνη, ἡ, ανοησία, αφροσύνη, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

ἀεσί-φρων, -ον, γεν. -ονος (*φρήν*), αυτός που έχει βλαφθεί στο νου, ανόητος, μωρός, σε Όμηρ., Ησίοδ. (αντί *ἀασί-φρων*· από τα *ἀάω, φρήν*).

ἀετός[ᾱ], Επικ. και Ιων. **αιετός, -οῦ, ὁ, I. 1.** ο αετός, σε Όμηρ. κ.λπ.· παροιμ., *ἀετός ἐν νεφέλαισι*, λέγεται για κάτι εντελώς ανέφικτο, σε Αριστοφ. **2.** ο αετός ως σημαία των Περσών, σε Ξεν.· και στους Ρωμαίους, σε Πλούτ. **II.** στην αρχιτεκτονική, σημαίνει το αέτωμα μιας οικίας ή ενός ιερού, σε Αριστοφ.

άετο-φόρος, ό (φέρω), σημαioφόρος (της σημαίας του αετού), σε Πλούτ.

άετώδης[ά], -ες, (είδος), όμοιος με αετό, σε Λουκ.

***άέω**, βλ **άεσα**.

άζα, ή (άζω), ξηρασία, ξηρότητα· σε Ομήρ. Οδ., παλιά η ασπίδα λεγόταν ότι ήταν *πεπαλαγμένον άζη*, καλυμμένη με ακαθαρσίες ή από σκόνη και χώμα.

άζάλεος, -α, -ον (άζω), I. 1. ξηρός, αποξηραμένος, σε Όμηρ.· *βών άζαλέην*, ξηρό δέρμα βοδιού, σε Ομήρ. Ιλ. 2. μεταφ., ξηρός, τραχύς, σκληρός, σε Ανθ. II. Ενεργ. αυτός που ξηραίνει, καίει, φλογερός, θερμός, καυτερός, ζεματιστός· *Σείριος*, σε Ησίοδ.

άζάνω (άζω), ξηραίνω, κατακαίω, σε Ομηρ. Ύμν.

άζηλία, ή, απουσία ζηλοτυπίας, επίσης απλότητα, σε Πλούτ.

ά-ζηλος, -ον, 1. μη αξιοζήλευτος, θλιβερός, πληκτικός, σε Σιμων., Αισχύλ. κ.λπ. 2. γενικά, άθλιος, αξιολύπητος, ανάξιος λόγου, ασήμαντος, σε Πλούτ.

ά-ζηλότυπος, -ον, ελεύθερος από ζήλια ή φθόνο, μη ζηλότυπος, σε Πλούτ.

ά-ζήλωτος, -ον, μη ζηλευτός, σε Πλάτ.

ά-ζήμιος, -ον (ζημία), I. απαλλαγμένος από περαιτέρω χρηματική τιμωρία, ο άνευ ζημίας, ατιμώρητος, Λατ. *impunis*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· αβλαβής, ατιμώρητος, αυτός που δεν αξίζει τιμωρία, σε Σοφ., Ευρ. II. Ενεργ., ανεβλαβής, μη βλαπτικός, λέγεται για αυστηρή ματιά, σε Θουκ.

ά-ζηχής, -ές, ακατάπαυστος, υπερβολικός, υπέρμετρος, σε Ομήρ. Ιλ.· ουδ. ως επίρρ., *άζηχές φαγέμεν και πιέμεν*, σε Ομήρ. Οδ.· *όϊες άζηχεϊς μεμακυϊαι*, σε Ομήρ. Ιλ. (Επικ. λέξη· πιθ. παλαιός διαλεκτικός τύπος αντί *ά-διεχής* (*ά* αθροιστικό και *διέχω*)), βλ. **ζα-**.

άζομαι (ναΓ, βλ. άγος), αποθ. μόνο στον ενεστ. και παρατ.· Ενεργ. μόνο στη μτχ. *άζοντα*· 1. σέβομαι, φοβάμαι κάποιον, ιδίως τους θεούς και τους γονείς, σε Όμηρ.· ακολουθ. από απαρ., συστέλλομαι από την εκτέλεση πράγματος, στον ίδ.· επίσης, *άζομαι μή...*, σε Ομήρ. Ιλ. 2. απόλ. σε μτχ., κατατρομαγμένος, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.

ά-ζύγος, -ον = άζυξ, μόνος, χωρίς σύντροφο, άγαμος, ανύμφευτος· *κοίτη*, σε Λουκ.

ά-ζύμος, -ον (ζύμη), λέγεται για ψωμί, αυτός που δεν έχει ζυμάρι, δεν έχει υποστεί ζύμωση· *ή έορτή τών άζύμων* ή *τά άζυμα*, η γιορτή των αζύμων άρτων, σε Κ.Δ.

ά-ζυξ, -ύγος, ό, ή (ζεύγνυμι), αυτός που δεν υπόκειται σε ζυγό, αυτός που δεν ανήκει σε ζευγάρι, άγαμος, σε Ευρ.· λέγεται για την Αθηνά Παλλάδα, η παρθένος θεά, στον ίδ.· με συναπτόμενη γεν., *άζυξ λέκτρων, γάμων, εύνης*, Λατ. *nuptiarum expers*, στον ίδ.

άζω, βλ. **άζομαι**.

άζω, αποξηραίνω, στεγνώνω, καψαλίζω, σε Ησίοδ. — Παθ., *άίγειρος άζομένη κεϊται*, η λεύκα βρίσκεται ξεραμένη, βρίσκεται ξερή, σε Ομήρ. Ιλ.

ά-ζωστος, -ον (ζώννυμι), αυτός που δεν έχει ζωστεί λόγω βιασύνης, σε Ησίοδ.

ά-ηδής, -ές (ήδος), I. 1. δυσάρεστος στη γεύση, άνοστος, λέγεται για φαγητό, σε Πλάτ. 2. γενικά, δυσάρεστος· *ούδέν οί άηδέστερον έσεσθαι*, σε Ηρόδ.· σε Πλάτ.

λέγεται συχνά για διήγηση, *άηδέσή ούκ άηδές έστι*. II. λέγεται για πρόσωπα, δυσάρεστος, επαχθής, μη ανεκτός, στον ίδ. III. 1. επίρρ. -δώς, δυσάρεστα, με δυσάρεσκα, στον ίδ.· *άηδώς έχειν τινί*, έχω δυσάρεστη διάθεση απέναντι σε κάποιον, εναντιώνομαι, διάκειμαι εχθρικά, σε Δημ. 2. με προσωπική δυσάρεσκα, απρόθυμα, αθέλητα, ακούσια, σε Πλάτ.

αηδία, ή (αηδής), I. δυσaréσκεια, αηδία, ναυτία, σιχασιά, λέγεται για φάρμακα, σε Ιππ. **II.** επίσης λέγεται για πρόσωπα, αυτά που είναι δυσάρεστα, απεχθή, σε Δημ. κ.λπ. **2.** δυσaréσκεια, αηδία, αντιπάθεια, σε Πλάτ.

αηδονιδεύς, -έως, ό (αηδών), νεογνό αηδόνι, αηδονάκι, σε Θεόκρ.· σε Επικ. πληθ. *αηδονιδῆες.*

αηδόνιος, -ον, αυτός που ανήκει σε αηδόνι, γόσος, νόμος αηδόνιος, ο θρήνος του αηδονιού, σε Αισχύλ.

αηδονίς, -ίδος, ή = αηδών, αηδόνι, σε Ευρ., Θεόκρ.· *Μουσάων αηδονίς,* λέγεται για έναν ποιητή, σε Ανθ.

αηδώ = αηδών, γεν. *αηδοῦς,* σε Σοφ., κλητ. *αηδοῖ,* σε Αριστοφ.

αηδών, -όνος, ή (αείδω), τραγουδίστρια, αοιδός, ποιήτρια, δηλ. το ίδιο το αηδόνι, σε Ησίοδ. κ.λπ.· λέγεται για την κόρη του *Πανδάρεω,* που μεταμορφώθηκε σε αηδόνι, σε Όμηρ.

αήθεια, Ιων. -ίη [ι], ή (αήθης), έλλειψη συνήθειας, το πρωτόγνωρο κάποιας κατάστασης, σε Βατραχομ.· *αήθειά τινος,* απειρία σε κάτι, σε Θουκ.

αηθέσω, ποιητ. αντί *αηθέω,* Επικ. παρατ. *αηθεσσον,* είμαι ασυνήθιστος σε κάτι· με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.

α-ήθης, -ες (ήθος), I. παράδοξος, ασυνήθιστος, σε Αισχύλ.· επίρρ. -θως, απροσδόκητα, σε Θουκ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που δεν είναι συνηθισμένος σε κάτι· με γεν., *μάχης,* στον ίδ., *του προπηλακίζεσθαι,* σε Δημ.

αηθία, ή = αήθεια, σε Ευρ.

αἴμα, τό, πνοή ισχυρή, άνεμος, σε Αισχύλ., Σοφ.

αἴμι (VFA, πρβλ. [αὔ-ω](#)), γ' ενικ. *αἴμι,* γ' δυϊκ. *αἴμιτον,* γ' πληθ. *αἴμισι·* απαρ. *αἴμιναί,* Επικ. *αἴμιναί·* μτχ. *αἴμις·* γ' ενικ. παρατ. *αἴμι —* Παθ., γ' ενικ. *αἴμιται,* παρατ. *αἴμιτο,* μτχ. *αἴμινοσ·* Επικ. ρήμα = *αἴω,* πνέω ισχυρά, με σφοδρότητα, φυσώ, λέγεται για ανέμους, σε Όμηρ. — Παθ., δέρνομαι από τον άνεμο· *ύόμενος καί αἴμινοσ,* σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., κλυδωνίζομαι, ταλαντεύομαι ή κυμαίνομαι, σαν από τον άνεμο· *δίχα θυμός αἴμιτο,* δηλ. βρισκόταν σε αμφιβολία ή φόβο, σε Ομήρ. Ιλ.

αἴρ[α], αέρος, σε Όμηρ. *αἴρ, ήέρος, ό και ή (αἴμι)· **1.** το κατώτερο στρώμα του αέρα, η ατμόσφαιρα, ο αέρας που περιβάλλει τη γη, αντίθ. προς το *αἴθιρ* που είναι ο καθαρός ανώτατος αέρας (βλ. σε Ομήρ. Ιλ. Ξ 288, όπου υψηλή πεύκη, πεύκο· *μακροτάτη πεφυῖα δι' ήέρος αἴθιρ' ἴκανεν)·* απ' όπου· ομίχλη, σκοτάδι· *περι δ' ήέρα πουλὺν ἔχευεν,* σε Ομήρ. Ιλ.· *ήέρα μὲν σκέδασε,* στο ίδ.· πρβλ. [ήέριος, ήεροειδής.](#) **2.** γενικά, αέρας, σε Σοφ. κ.λπ.· *άέρα δέρειν* (πρβλ. το Λατ. *verberat auras* του Βιργ.), σε Κ.Δ.*

αἴμις, -εως, ή (αἴμι), φύσημα, σε Ευρ.

α-ήσσητος, μεταγεν. Αττ. α-ήπητος, -ον (ήσάομαι), 1. ανίκητος, σε Θουκ., Δημ. **2.** αυτός τον οποίο δεν μπορεί κάποιος να νικήσει, σε Πλάτ.

αἴσϋλος αντί *αἴσυλος,* πονηρός, διεστραμμένος, φαύλος, σε Ομήρ. Ιλ.

αἴσϋρος, -ον (αἴμι), ελαφρύς σαν αέρας, μικρός, λίγος, σε Αισχύλ.

αἴμιται, γ' ενικ. Παθ. ενεστ. του *αἴμι.*

αἴμη, ή = αἴτης, σε Ησίοδ.

αἴτης, -ου, ό (αἴμι), βίαιη πνοή ανέμου, θύελλα, σε Όμηρ. κ.λπ.

αἴμιτο, Επικ. αντί *αἴμιτο,* γ' ενικ. Παθ. παρατ. του *αἴμι.*

αἴμιτος, -ον (αἴμι), θυελλώδης, άγριος, σφοδρός· *θάρσος αἴμιτον,* σε Ομήρ. Ιλ.

ἀ-ήπητος, -ον, μεταγεν. Απτ. αντί *ἀήσητος*.